

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (suuri jaosto)

24 päivänä kesäkuuta 2014*

Kumoamiskanne — Päätös 2011/640/YUTP — Oikeusperusta — Yhteinen ulko- ja turvallisuuspolitiikka (YUTP) — SEU 37 artikla — Yksinomaan YUTP:tä koskeva kansainvälinen sopimus — SEUT 218 artiklan 6 kohdan toinen alakohta — Velvollisuus tiedottaa välittömästi ja täysimääräisesti parlamentille — SEUT 218 artiklan 10 kohta — Vaikutusten voimassa pitäminen

Asiassa C-658/11,

jossa on kyse SEUT 263 artiklaan perustuvasta kumoamiskanteesta, joka on nostettu 21.12.2011,

Euroopan parlamentti, asiamiehinään R. Passos, A. Caiola ja M. Allik, prosessiosoite Luxemburgissa,

kantajana,

jota tukee

Euroopan komissio, asiamiehinään M. Konstantinidis, R. Troosters ja L. Gussetti, prosessiosoite Luxemburgissa,

väliintulijana,

vastaan

Euroopan unionin neuvosto, asiamiehinään F. Naert, G. Étienne, M. Bishop ja G. Marhic,

vastaajana,

jota tukevat

Tšekin tasavalta, asiamiehinään M. Smolek, E. Ruffer ja D. Hadroušek,

Ranskan tasavalta, asiamiehinään G. de Bergues, N. Rouam ja E. Belliard,

Italian tasavalta, asiamiehenään G. Palmieri, avustajanaan avvocato dello Stato P. Gentili, prosessiosoite Luxemburgissa,

Ruotsin kuningaskunta, asiamiehenään A. Falk,

Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta, asiamiehinään L. Christie ja A. Robinson, avustajinaan D. Beard, QC, ja barrister G. Facenna,

väliintulijoina,

* Oikeudenkäyntikieli: englanti.

UNIONIN TUOMIOISTUIN (suuri jaosto),

toimien kokoonpanossa: presidentti V. Skouris, varapresidentti K. Lenaerts, jaostojen puheenjohtajat A. Tizzano (esittelevä tuomari), M. Ilešič, T. von Danwitz ja M. Safjan sekä tuomarit J. Malenovský, E. Levits, A. Ó Caoimh, J.-C. Bonichot, A. Arabadjiev, D. Šváby, M. Berger, A. Prechal ja E. Jarašiūnas,

julkisasiamies: Y. Bot,

kirjaaja: johtava hallintovirkamies L. Hewlett,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 17.9.2013 pidetyssä istunnossa esitetyn,

kuultuaan julkisasiamiehen 30.1.2014 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Euroopan parlamentti vaatii kanteessaan unionin tuomioistuinta yhtäältä kumoamaan merirosvouksesta epäiltyjen ja sen johdosta takavarikoidun omaisuuden siirtämistä Euroopan unionin johtamilta merivoimilta Mauritiuksen tasavallan huostaan sekä merirosvouksesta epäiltyjen kohtelua siirron jälkeen koskevista edellytyksistä tehdyn Euroopan unionin ja Mauritiuksen tasavallan välisen sopimuksen allekirjoittamisesta ja tekemisestä 12.7.2011 tehdyn neuvoston päätöksen 2011/640/YUTP (EUVL L 254, s. 1; jäljempänä riidanalainen päätös ja EU–Mauritius-sopimus), ja toisaalta pitämään tämän päätöksen vaikutukset voimassa.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

- 2 EU-sopimuksen V osastoon sisältyvään 2 lukuun, jonka otsikko on ”Eryitysmääräykset yhteisestä ulko- ja turvallisuuspolitiikasta”, kuuluvassa SEU 36 artiklassa määrätään seuraavaa:

”Unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkea edustaja kuulee säännöllisesti Euroopan parlamenttia yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan sekä yhteisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan keskeisistä näkökohdista ja perusvalinnoista ja pitää Euroopan parlamentin tietoisena näiden politiikkojen kehityksestä. Hän huolehtii siitä, että Euroopan parlamentin näkemykset otetaan asianmukaisesti huomioon. Erytyisedustajat voivat osallistua tietojen antamiseen Euroopan parlamentille.

Euroopan parlamentti voi tehdä kysymyksiä neuvostolle ja korkealle edustajalle tai antaa niille suosituksia. Euroopan parlamentissa käydään kaksi kertaa vuodessa keskustelu yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan, yhteinen turvallisuus- ja puolustuspolitiikka mukaan lukien, toteuttamisesta tapahtuneesta edistymisestä.”

- 3 Samaan lukuun sisältyvässä SEU 37 artiklassa määrätään seuraavaa:

”Unioni voi tehdä sopimuksia yhden tai useamman valtion tai kansainvälisen järjestön kanssa tämän luvun soveltamisalaan kuuluvilla aloilla.”

4 SEUT 218 artiklassa määrätään seuraavaa:

”1. Unionin ja kolmansien maiden tai kansainvälisten järjestöjen väliset sopimukset neuvotellaan ja tehdään seuraavan menettelyn mukaisesti, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 207 artiklan erityismääräysten soveltamista.

2. Neuvosto antaa luvan neuvottelujen aloittamiselle, vahvistaa neuvotteluohjeet, antaa luvan sopimusten allekirjoittamiseen ja tekee sopimukset.

3. Komissio tai, jos suunniteltu sopimus koskee yksinomaan tai pääasiassa yhteistä ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa [jäljempänä YUTP], unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkea edustaja esittää suosituksia neuvostolle, joka tekee päätöksen, jolla annetaan lupa aloittaa neuvottelut ja jossa nimetään suunnitellun sopimuksen alan mukaan unionin neuvottelija tai neuvotteluryhmän johtaja.

--

5. Neuvosto tekee neuvottelijan ehdotuksesta päätöksen, jolla annetaan lupa sopimuksen allekirjoittamiseen ja tarvittaessa sen väliaikaiseen soveltamiseen ennen sen voimaantuloa.

6. Neuvosto tekee neuvottelijan ehdotuksesta päätöksen sopimuksen tekemisestä.

Lukuun ottamatta tapauksia, joissa sopimus koskee yksinomaan [YUTP:tä], neuvosto tekee päätöksen sopimuksen tekemisestä:

a) seuraavissa tapauksissa Euroopan parlamentin hyväksynnän saatuaan:

--

v) sopimukset aloilla, joilla sovelletaan joko tavallista lainsäätämisyjärjestystä tai erityistä lainsäätämisyjärjestystä, kun edellytetään Euroopan parlamentin hyväksyntää.

--

b) muissa tapauksissa Euroopan parlamenttia kuultuaan. --

--

10. Euroopan parlamentille tiedotetaan välittömästi ja täysimääräisesti menettelyn kaikissa vaiheissa.

--”

5 Euroopan unionin sotilasoperaatiosta, jolla osallistutaan merirosvouksen ja aseellisten ryöstöjen ehkäisemiseen ja torjuntaan Somalian rannikkovesillä, 10.11.2008 hyväksytty neuvoston yhteinen toiminta 2008/851/YUTP (EUVL L 301, s. 33), sellaisena kuin se on muutettuna 7.12.2010 annetulla neuvoston päätöksellä 2010/766/YUTP (EUVL L 327, s. 49; jäljempänä yhteinen toiminta 2008/851), perustuu EU 14 artiklaan, EU 25 artiklan kolmanteen kohtaan ja EU 28 artiklan 3 kohtaan.

6 Kyseisen yhteisen toiminnan 1 artiklan otsikko on ”Tehtävänkuvauus”, ja sen 1 kohdassa määrätään seuraavaa:

”Euroopan unioni -- toteuttaa Yhdistyneiden Kansakuntien turvallisuusneuvoston, jäljempänä ’turvallisuusneuvosto’, päätöslauselmien 1814 (2008), 1816 (2008) ja 1838 (2008) tukemiseksi sotilasoperaation, jäljempänä ’Atalanta’, toteuttaen Montego Bayssä 10 päivänä joulukuuta 1982

allekirjoitetun Yhdistyneiden Kansakuntien merioikeusyleissopimuksen 100 artiklan ja sitä seuraavien artiklojen mukaisesti sallittua toimintaa merirosvouksen osalta sekä erityisesti kolmansien valtioiden kanssa tehtyjä sitoumuksia, osallistuakseen:

- Maailman elintarvikeohjelman – alusten suojeluun niiden toimittaessa elintarvikeapua Somalian maansisäisille pakolaisille, turvallisuusneuvoston päätöslauselmaan 1814 (2008) sisältyvän toimeksiannon mukaisesti;
- Somalian rannikkovesillä liikkuvien ryöstöille alttiiden alusten suojeluun sekä merirosvousten ja aseellisten ryöstöjen ehkäisemiseen, torjuntaan ja tukahduttamiseen Somalian rannikkovesillä turvallisuusneuvoston päätöslauselmaan 1816 (2008) sisältyvän toimeksiannon mukaisesti.”

7 Mainitun yhteisen toiminnan 2 artiklassa, jonka otsikko on ”Toimeksianto”, säädetään seuraavaa:

”Sovellettavan kansainvälisen oikeuden, erityisesti Yhdistyneiden Kansakuntien merioikeusyleissopimuksen, ja turvallisuusneuvoston päätöslauselmien 1814 (2008), 1816 (2008) ja 1838 (2008) mukaisin edellytyksin sekä käytössään olevien voimavarojen rajoissa Atalanta:

--

e) mahdollisten syytöimien toteuttamiseksi 12 artiklan mukaisin edellytyksin asianomaisissa valtioissa ottaa kiinni, ottaa säilöön ja siirtää henkilöt, joiden operaatioalueella epäillään Yhdistyneiden Kansakuntien merioikeusyleissopimuksen 101 ja 103 artiklassa tarkoitettua aikovan syyllistyä, syyllistyneen tai syyllistyneen merirosvoukseen tai aseellisiin ryöstöihin, sekä ottaa haltuun merirosvoukseen tai aseellisiin ryöstöihin käytetyt alukset tai merirosvouksen tai aseellisten ryöstöjen yhteydessä kaapatut merirosvojen tai aseellisten ryöstäjien hallussa olevat alukset ja näillä aluksilla olevan omaisuuden;

--”

8 Yhteisen toiminnan 2008/851 10 artiklan, jonka otsikko on ”Kolmansien valtioiden osallistuminen”, sanamuoto on seuraava:

”1. Eurooppa-neuvoston hyväksymiä asiaan liittyviä suuntaviivoja noudattaen kolmansia valtioita voidaan kutsua osallistumaan operaatioon, sanotun kuitenkin vaikuttamatta [unionin] päätöksenteon riippumattomuuteen tai yhteiseen toimielinjärjestelmään.

--

3. Kolmansien valtioiden osallistumista koskevat yksityiskohtaiset menettelyt vahvistetaan sopimuksissa, jotka tehdään [SEU 37] artiklassa tarkoitettua menettelyä noudattaen. Jos [unioni] ja kolmas valtio ovat tehneet sopimuksen viimeksi mainitun osallistumista [unionin] kriisinhallintaoperaatioihin koskevista puitteista, kyseisen sopimuksen määräyksiä sovelletaan tämän operaation yhteydessä.

--

6. Ehdot, jotka koskevat operaatioon osallistuvan kolmannen valtion lainkäyttövallan käyttämiseksi kiinni otettujen ja säilöön otettujen henkilöiden siirtoa tähän kolmanteen valtioon, vahvistetaan 3 kohdassa tarkoitettujen osallistumista koskevien sopimusten tekemisen tai täytäntöönpanon yhteydessä.”

- 9 Tämän yhteisen toiminnan 12 artiklassa, jonka otsikko on ”Kiinniotettujen ja säilöön otettujen henkilöiden siirtäminen lainkäyttövallan käyttämiseksi”, sanamuoto on seuraava:

”1. Somalian antaman jäsenvaltioiden tai kolmansien valtioiden lainkäyttövallan käyttöä koskevan suostumuksen perusteella sekä Yhdistyneiden Kansakuntien merioikeusyleissopimuksen 105 artiklan mukaisesti syytetoimia varten kiinniotetut ja säilöön otetut henkilöt, joiden epäillään Yhdistyneiden Kansakuntien merioikeusyleissopimuksen 101 ja 103 artiklassa tarkoitettusti aikovan syyllistyä, syyllistyvän tai syyllistyneen merirosvukseen tai aseellisiin ryöstöihin Somalian aluevesillä tai aavalla merellä, sekä tällaisten tekojen suorittamiseen käytetty omaisuus siirretään

- sen operaatioon osallistuvan jäsenvaltion tai kolmannen valtion toimivaltaisten viranomaisten huostaan, jonka lipun alla kiinnioton suorittanut alus purjehtii, tai
- jos kyseinen valtio ei voi tai ei halua käyttää lainkäyttövaltaansa, sellaisen jäsenvaltion tai kolmannen valtion huostaan, joka haluaa käyttää lainkäyttövaltaansa kyseessä oleviin henkilöihin ja omaisuuteen nähden.

2. Ketään 1 kohdassa mainituista henkilöistä ei voida siirtää kolmanteen valtioon, jos EU:n toimivaltaiset viranomaiset eivät ole sopineet siirron ehdoista kyseisen kolmannen valtion kanssa sovellettavan kansainvälisen oikeuden mukaisesti, mukaan lukien ihmisoikeuksia koskeva kansainvälinen oikeus, taatakseen erityisesti, että keneenkään ei kohdisteta kuolemanrangaistusta, kidutusta tai muuta julmaa, epäinhimillistä tai halventavaa kohtelua.”

- 10 EU–Mauritius-sopimuksen 2 artiklassa, jonka otsikko on ”Määritelmät”, määrätään seuraavaa:

”Tässä sopimuksessa tarkoitetaan

- a) ’Euroopan unionin johtamalla merivoimilla (EUNAVFOR)’ EU:n Atalanta-operaatioon osallistuvia EU:n sotilasesikuntia ja kansallisia joukko-osastoja, niiden aluksia, ilma-aluksia ja omaisuutta;

– –”

- 11 Kyseisen sopimuksen 1 artiklan otsikkona on ”Tarkoitus”, ja siinä määrätään seuraavaa:

”Tässä sopimuksessa määritellään edellytykset ja menettelyt, jotka koskevat

- a) niiden henkilöiden siirtoa, joiden epäillään yrittävän syyllistyä, syyllistyvän tai syyllistyneen merirosvukseen EUNAVFORin operaatioalueella – – ja jotka EUNAVFOR on pidättänyt;
- b) EUNAVFORin tämän johdosta takavarikoiman omaisuuden siirtoa EUNAVFORilta Mauritiuksen huostaan; ja
- c) siirrettyjen henkilöiden kohtelua.”

- 12 EU–Mauritius-sopimuksen 3 artiklassa määrätään lisäksi yleisistä periaatteista, jotka koskevat merirosvuksesta epäiltyjen ja EUNAVFORin pidättämien henkilöiden ja viimeksi mainitun takavarikoiman omaisuuden Mauritiuksen tasavaltaan siirtämiseen sovellettavia menettelyjä ja edellytyksiä. Sopimuksen 4 artikla koskee siirrettyjen henkilöiden kohtelua, syytetoimia ja oikeudenkäyntiä, ja sen 5 artiklassa puolestaan kielletään kuolemanrangaistus heidän osaltaan. Sopimuksen 6 artiklaan sisältyy määräyksiä kyseisten henkilöiden siirtoon liittyvistä asiakirjoista, erityisesti aineistosta ja tiedoksiannoista, ja sen 7 artiklan 1 ja 2 kohdassa määrätään, että EUNAVFOR antaa käytettävissä olevien keinojensa ja voimavarojensa puitteissa Mauritiuksen tasavallalle apua siirrettyjen henkilöiden tutkinnassa ja heihin kohdistuvissa syytetoimissa. Tältä osin EU–Mauritius-sopimuksen 7 artiklan 3 kohta koskee tämän sopimuksen sopimuspuolten

mahdollisuutta sopia taloudellisen, teknisen ja muun avun antamista koskevista täytäntöönpanojärjestelyistä, joilla mahdollistetaan siirrettyjen henkilöiden siirtäminen, pidättäminen, tutkinta, heihin kohdistettavat syytetoimet ja oikeudenkäynti. Lopuksi sopimuksen 10 ja 11 artiklassa vahvistetaan sopimuksen täytäntöönpanojärjestelyjä ja voimaantuloa koskevat säännöt.

Asian tausta ja riidanalainen päätös

- 13 Neuvosto valtuutti 22.3.2010 unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan aloittamaan neuvottelut henkilöiden siirtämistä koskevien sopimusten tekemisestä unionin ja eräiden kolmansien valtioiden välillä, myös Mauritiuksen tasavallan kanssa.
- 14 Neuvosto tiedotti parlamentille tästä päätöksestä samana päivänä päivätyllä kirjeellä.
- 15 Kyseisten neuvottelujen jälkeen neuvosto teki 12.7.2011 SEU 37 artiklan ja SEUT 218 artiklan 5 ja 6 kohdan perusteella riidanalaisen päätöksen, jolla se antoi luvan EU–Mauritius-sopimuksen allekirjoittamiseen. Tämä päätös julkaistiin Euroopan unionin virallisessa lehdessä 30.9.2011.
- 16 EU–Mauritius-sopimus allekirjoitettiin 14.7.2011 ja sitä on sovellettu väliaikaisesti siitä lähtien.
- 17 Neuvosto ilmoitti parlamentille riidanalaisen päätöksen tekemisestä 17.10.2011 päivätyllä kirjeellä.

Asianosaisten ja muiden osapuolten vaatimukset ja asian käsittelyn vaiheet unionin tuomioistuimessa

- 18 Parlamentti vaatii, että unionin tuomioistuin kumoaa riidanalaisen päätöksen, määrää, että päätöksen vaikutukset pidetään voimassa siihen asti, kunnes päätös on korvattu, ja velvoittaa neuvoston korvaamaan oikeudenkäyntikulut.
- 19 Neuvosto vaatii ensisijaisesti, että unionin tuomioistuin jättää kanteen osittain tutkimatta, hylkää kanteen muilta osin perusteettomana ja velvoittaa parlamentin korvaamaan oikeudenkäyntikulut. Neuvosto vaatii toissijaisesti siinä tapauksessa, että unionin tuomioistuin kumoaa riidanalaisen päätöksen, että päätöksen vaikutukset pidetään voimassa siihen asti, kunnes päätös on korvattu.
- 20 Unionin tuomioistuimen presidentti hyväksyi 5.6.2012 antamallaan määräyksellä Tšekin tasavallan, Ranskan tasavallan, Italian tasavallan, Ruotsin kuningaskunnan sekä Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan väliintulon neuvoston vaatimusten tukemiseksi.
- 21 Unionin tuomioistuimen presidentti hyväksyi 20.11.2012 tekemällään päätöksellä komission väliintulon parlamentin vaatimusten tukemiseksi menettelyn suullisessa vaiheessa.

Kanne

- 22 Parlamentti esittää kanteensa tueksi kaksi kanneperustetta, joiden mukaan ensinnäkin SEUT 218 artiklan 6 kohdan toista alakohtaa ja toiseksi SEUT 218 artiklan 10 kohtaa on rikottu.

Ensimmäinen kanneperuste, jonka mukaan SEUT 218 artiklan 6 kohdan toista alakohtaa on rikottu

Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat

- 23 Parlamentti väittää ensimmäisessä kanneperusteessaan, että neuvosto on virheellisesti katsonut, että riidanalainen päätös koskee ”yksinomaan” YUTP:tä SEUT 218 artiklan 6 kohdan toisen alakohdan alkuosassa tarkoitettuun tavoin ja että tämä päätös voitiin siis tehdä ilman parlamentin myötävaikutusta.
- 24 Parlamentti, jota komissio tältä osin tukee, toteaa ensiksi, että SEUT 218 artiklan 6 kohdassa vahvistetaan yleinen sääntö, jonka mukaan on niin, että ennen kuin neuvosto tekee kansainvälisen sopimuksen, parlamentin on tapauksesta riippuen annettava hyväksyntänsä tai sitä on kuultava. Kyseisen 218 artiklan 6 kohdan toisen alakohdan alkuosan mukaan neuvosto voi ainoastaan poikkeuksellisesti tehdä tällaisen sopimuksen ilman parlamentin myötävaikutusta silloin, kun ”sopimus koskee yksinomaan [YUTP:tä]”. Koska kyseinen määräys on siis luonteeltaan poikkeuksellinen, sitä on tulkittava suppeasti, joten silloin, kun sopimus ei koske ainoastaan YUTP:tä vaan myös muita unionin politiikkoja, parlamentin on oltava mukana kyseisen sopimuksen tekoa koskevassa menettelyssä.
- 25 Käsiteltävässä asiassa EU–Mauritius-sopimus ei – kun otetaan huomioon sen tavoite ja sisältö – parlamentin mukaan koske ainoastaan YUTP:tä vaan myös oikeudellista yhteistyötä rikosasioissa, poliisiyhteistyötä ja kehitysyhteistyötä.
- 26 Siltä osin kuin ensiksi on kyse oikeudellisesta yhteistyöstä rikosasioissa, sen mukaan tähän sopimukseen yhtäältä sisältyy useita määräyksiä, erityisesti sen 3–7 artikla, joilla pyritään helpottamaan unionin ja Mauritiusen tasavallan viranomaisten välistä yhteistyötä sekä rikosprosesseissa, mukaan lukien todisteiden hyväksyttävyyden, yksilön oikeudet ja eräät rikosasioiden käsittelyn erityiset osatekijät, että päätösten täytäntöönpanossa, joista määrätään SEUT 82 artiklan 1 kohdan d alakohdassa ja 2 kohdan a ja b alakohdassa. Sen mukaan toisaalta kyseisellä sopimuksella ja erityisesti sen 7 artiklan 3 kohdalla pyritään tuomareiden ja oikeuslaitoksen henkilöstön koulutuksen tukemiseen SEUT 82 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitettuun tavoin. Parlamentin mukaan lisäksi se, että EU–Mauritius-sopimuksen 11 artiklan 5 kohdassa määrätään, että hallintoviranomaiset voivat pääasiallisesti suorittaa EUNAVFORin tämän sopimuksen nojalla hoitamat tehtävät, sulkee pois näiden tehtävien sotilaallisen luonteen. Komissio lisää tältä osin, että EU–Mauritius-sopimuksen tavoite ja sisältö olisivat oikeuttaneet SEUT 82 artiklan valinnan riidanalaisen päätöksen oikeusperustaksi.
- 27 Siltä osin kuin seuraavaksi kyse on poliisiyhteistyöstä, EU–Mauritius-sopimuksen 6 ja 7 artiklassa tarkoitettut toiminnot koskevat parlamentin mukaan erityisesti SEUT 87 artiklan 2 kohdan a alakohdassa tarkoitettua ”tietojen keräämistä, tallentamista, käsittelyä, analysointia ja vaihtoa” ja kuuluvat niihin, jotka poliisivoimat yleensä toteuttavat SEUT 87 artiklan 1 kohdan mukaan.
- 28 Tämä sopimus koskee parlamentin mukaan lopuksi kehitysyhteistyötä siltä osin kuin sen 7 artiklassa ja 10 artiklan 2 kohdan f alakohdassa määrätään avun antamisesta Mauritiusen tasavallalle, joka on SEUT 208 artiklassa tarkoitettu kehitysmaa. Apua annetaan ”lainsäädännön tarkistamisen, tutkijoiden ja syyttäjien koulutuksen, tutkinta- ja oikeudenkäyntimenettelyn sekä erityisesti todistusaineiston säilyttämistä ja luovuttamista koskevien järjestelyjen sekä muutoksenhakumenettelyn alalla”.
- 29 Parlamentti ja komissio päättelevät, että koska näillä unionin toiminta-aloilla sovelletaan tavallista lainsäätämisyhteistyötä, riidanalainen päätös olisi pitänyt perustaa SEUT 218 artiklan 6 kohdan toisen alakohdan a alakohdan v alakohtaan, ja se olisi näin ollen pitänyt antaa sen jälkeen, kun parlamentti olisi sen hyväksynyt.
- 30 Neuvosto, jota kaikki väliintulijoina olevat jäsenvaltiot tukevat, vastaa pääasiallisesti, että riidanalainen päätös perustuu aivan oikein SEUT 37 artiklaan ja SEUT 218 artiklan 5 ja 6 kohtaan, kun otetaan huomioon, että EU–Mauritius-sopimus koskee tavoitteensa ja sisältönsä mukaan yksinomaan YUTP:tä.

- 31 Yhtäältä tällä sopimuksella pannaan sen mukaan täytäntöön yhteinen toiminta 2008/851 ja erityisesti sen 12 artikla, jonka tarkoituksena on kansainvälisen turvallisuuden vahvistaminen unionin yhteisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan puitteissa, mitä tukee myös mainitun yhteisen toiminnan 2 artikla, jossa määritellään Atalantan tehtävät. Kyseinen politiikka on SEU 42 artiklan 1 kohdan mukaan erottamaton osa YUTP:tä.
- 32 Toisaalta tämän sopimuksen sisällöstä ja erityisemmin siitä seikasta, että Atalantan perusteella merirosvouksesta epäilty siirretään Mauritiuksen tasavallan viranomaisille syytetoimia varten, ei voida päätellä, että Atalantan perusteella suoritettavat toimet kuuluvat EU-sopimuksen kolmannen osan V osastossa tarkoitettun poliisiyhteistyön tai oikeudellisen yhteistyön alaan. Vaikka joillakin Atalantan tehtävillä on poliisitoimintaa muistuttavia piirteitä, niissä käytetyillä joukoilla ei yleensä ole vastaavan kansallisen lainsäädännön mukaan poliisin toimivaltaa tai lainkäyttövaltaa.
- 33 Neuvosto lisää, että EU–Mauritius-sopimukseen, erityisesti sen 4–6 ja 8 artiklaan, sisältyy toimenpiteitä, joilla pyritään tukemaan oikeusvaltion periaatetta ja sitä, että Mauritiuksen tasavalta kunnioittaa ihmisoikeuksia. SEU 21 artiklan 2 kohdan b alakohdan mukaan ihmisoikeuksien tukeminen kolmansissa maissa on YUTP:n alaan kuuluva tavoite.
- 34 Neuvosto täsmentää myös, ettei kyseisen sopimuksen tavoitteesta eikä sisällöstä voida päätellä, että se koskee vapauden, turvallisuuden ja oikeuden aluetta tai kehitysyhteistyötä.
- 35 Yhtäältä erityisesti SEUT 82 ja SEUT 87 artiklasta seuraa sen mukaan, että kaikki vapauden, turvallisuuden ja oikeuden aluetta koskevat toimenpiteet on niiden mahdollisesta ulkoisesta ulottuvuudesta riippumatta toteutettava siinä tarkoituksessa, että vapautta, turvallisuutta ja oikeutta edistetään unionin sisällä. Käsiteltävässä asiassa EU–Mauritius-sopimus koskee kuitenkin pääasiallisesti toimenpiteitä, jotka on toteutettu kansainvälisen turvallisuuden vahvistamiseksi Somalian rannikkovesillä ja siis unionin ulkopuolella.
- 36 Toisaalta unionin tuomioistuimien on jo todennut, että kun toimenpiteen pääasiallisena tavoitteena on YUTP:n toimeenpano, se ei kuulu kehitysyhteistyöhön, vaikka sillä edistettäisiin kehitysmaiden taloudellista ja sosiaalista kehitystä (tuomio komissio v. neuvosto, C-91/05, EU:C:2008:288, 72 kohta). Käsiteltävässä asiassa Mauritiuksen tasavallalle annettava apu koskee neuvoston mukaan EU–Mauritius-sopimuksessa tarkoitettuja siirto-operaatioita ja viimeksi mainitun kykyä soveltaa tätä sopimusta ihmisoikeuksia koskevan kansainvälisen oikeuden mukaisesti. Tämän avun tarkoituksena ei ole Mauritiuksen tasavallan kehitys eikä se siis kuulu kehitysyhteistyöhön.
- 37 Parlamentti vastaa ensiksi, että SEUT 218 artiklan 3 kohdassa erotellaan toisistaan sopimukset, jotka koskevat ”yksinomaan” YUTP:tä, ja sopimukset, jotka koskevat ”pääasiassa” YUTP:tä. Saman artiklan 6 kohdan mukaan neuvosto voi tehdä sopimuksia ilman parlamentin myötävaikutusta vain silloin, kun ne koskevat ”yksinomaan” YUTP:tä. Sen sijaan silloin, kun kyseiset sopimukset koskevat vain ”pääasiassa” YUTP:tä ja kun niihin sisältyy myös muita politiikkoja koskevia liitännäisiä toimenpiteitä, neuvosto ei voi tehdä niitä ilman, että se on ensin ottanut parlamentin mukaan menettelyyn.
- 38 Parlamentti väittää seuraavaksi, ettei se, että riidanalaisella päätöksellä pannaan täytäntöön yhteinen toiminta 2008/851 ja että tämä kuuluu YUTP:n alaan, riitä sen päätelmän tekemiseen, että myös riidanalainen päätös kuuluu tämän politiikan alaan. Yhteisellä toiminnalla 2008/851 ja riidanalaisella päätöksellä on sen mukaan eri soveltamisalat ja eri tavoitteet, kun otetaan huomioon, että Atalanta on sotilasoperaatio, joka kuuluu yhteisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan alaan ja jolla pyritään epäiltyjen merirosvojen kiinni ottamiseen, kun taas EU–Mauritius-sopimuksen nojalla unionin ja EUNAVFORin edustajille annetut tehtävät – siltä osin kuin ne koskevat erityisesti epäiltyjen mahdollisia myöhempiä siirtoja ja syytetoimien kohdistamista heitä vastaan – eivät ole luonteeltaan sotilaallisia ja ylittävät Atalantan tavoitteen.

- 39 Neuvosto ja väliintulijoina olevat jäsenvaltiot toteavat ennen kaikkea, että kysymys siitä, koskeeko sopimus ”yksinomaan” YUTP:tä SEUT 218 artiklan 6 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettu tavoin, on ratkaistava ainoastaan mainitun sopimuksen aineellisen oikeusperustan perusteella. Pääasiassa kyseessä olevan kaltainen sopimus, joka perustuu ainoastaan SEU 37 artiklaan, koskee niiden mukaan ”yksinomaan” YUTP:tä.
- 40 Neuvosto katsoo, että SEUT 218 artiklan 3 ja 6 kohtaan sisältyvien sanojen ”pääasiassa” ja ”yksinomaan” välinen ero ei aseta tätä lähestymistapaa kyseenalaiseksi. Kun kyseisen artiklan 3 kohdassa viitataan sopimuksiin, jotka koskevat ”yksinomaan tai pääasiassa” YUTP:tä, siinä pyritään täsmentämään, millä elimellä on toimivalta esittää neuvostolle suosituksia näiden sopimusten neuvottelumenettelyissä, kun taas saman artiklan 6 kohta, jossa mainitaan sopimukset, jotka koskevat ”yksinomaan” YUTP:tä, koskee tällaisten sopimusten tekemistä.
- 41 Tšekin tasavalta lisää, että SEUT 218 artiklan 6 kohta perustuu parlamentin sisäisen ja ulkoisen vallan väliseen yhdensuuntaisuuteen. Tämän määräyksen tavoitteena on siis sen takaaminen, että parlamentilla on sama rooli sekä sopimuksen tekemistä koskevan päätöksen antamisessa että sisäisen toimen antamisessa. Tässä yhteydessä Tšekin tasavalta palauttaa mieleen, että kyseessä oleva määräys on luonteeltaan vain menettelyllinen, ja toteaa, että toimen oikeusperusta ei määräydy menettelyjen mukaan vaan toimen oikeusperusta ratkaisee toimen antamiseksi noudatettavat menettelyt.
- 42 Ruotsin kuningaskunta ja Yhdistynyt kuningaskunta toteavat, että parlamentin esittämä SEUT 218 artiklan 6 kohdan toisen alakohdan tulkinta yhtäältä vaikuttaa toimielinten väliseen tasapainoon, joka on vahvistettu perussopimuksissa, joissa parlamentille annetaan hyvin rajoitettu rooli YUTP:n täytäntöönpanossa, kuten erityisesti SEU 36 artiklasta käy ilmi. Toisaalta tällainen tulkinta, jolla rajoitetaan YUTP:n alalla menettelyjen soveltamisalaa EUT-sopimuksessa määrättyjen menettelyjen hyväksi, on ristiriidassa SEU 40 artiklan kanssa. Viimeksi mainitussa näet taataan, että EUT-sopimuksen alaan kuuluva toimivalta ei vaikuta YUTP:n mukaiseen toimivaltaan. Tämä tulkinta merkitsisi lisäksi sitä, että parlamentti saisi veto-oikeuden YUTP:n alalla, mikä on vastoin Lissabonin sopimuksen laatijoiden tekemää valintaa antaa parlamentille rajoitetumpi rooli unionin YUTP:n puitteissa toteuttaman toiminnan yhteydessä.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

- 43 Ensiksi on palautettava mieleen, että unionin toimen oikeusperustan valinnan on perustuttava sellaisiin objektiivisiin seikkoihin, jotka voivat olla tuomioistuimen suorittaman valvonnan kohteena ja joihin kuuluvat toimen tarkoitus ja sisältö. Jos toimea tarkasteltaessa ilmenee, että sillä on kaksi eri tarkoitusta tai että siinä on kahdenlaisia tekijöitä, ja jos toinen näistä on yksilöitävissä toimen pääasialliseksi tai määrääväksi tarkoitukseksi tai tekijäksi, kun taas toinen on ainoastaan liitännäinen, on käytettävä yhtä oikeusperustaa, toisin sanoen sitä, jota toimen pääasiallinen tai määräävä tarkoitus tai tekijä edellyttää. Jos sen sijaan toimella on useampi samanaikainen tarkoitus tai sillä on useita osatekijöitä, joita ei voida erottaa toisistaan ja joista mikään ei ole toiseen nähden liitännäinen, tällaista toimea annettaessa voidaan käyttää useaa eri oikeudellista perustaa (ks. vastaavasti tuomio parlamentti v. neuvosto, C-130/10, EU:C:2012:472, 42–44 kohta).
- 44 Ensimmäisen kanneperusteen rajaamiseksi on todettava, että parlamentti ei – minkä se lisäksi vahvisti istunnossa – väitä tässä perusteessaan, että riidanalaisen päätöksen perustana olisi pitänyt käyttää jotakin muuta aineellista oikeusperustaa kuin SEU 37 artiklaa, ja parlamentti tunnustaa nimenomaisesti, että tämän päätöksen ja EU–Mauritius-sopimuksen tarkoitus kuuluu YUTP:n alaan.
- 45 Parlamentti myöntää lisäksi, että siitä huolimatta, että kyseisellä päätöksellä ja kyseisellä sopimuksella pyritään myös muiden unionin politiikkojen kuin YUTP:n tarkoituksiin, nämä tarkoitukset ovat tähän politiikkaan kuuluvaan tarkoitukseen nähden liitännäisiä ja että koska viimeksi mainittua tarkoitusta

voidaan näin ollen pitää pääasiallisena riidanalaisen päätöksen oikeusperustan määrittämistä varten, päätös voitiin pätevästi perustaa ainoastaan SEU 37 artiklaan muut aineelliset oikeusperustat poislukien.

- 46 Parlamentin mukaan sen sijaan se, että sekä riidanalaisella sopimuksella että EU–Mauritius-sopimuksella pyritään – vaikkakin vain liitännäisesti – muihin kuin YUTP:n alaan kuuluviin tarkoituksiin, on riittävää sen poissulkemiseksi, että kyseinen päätös kuuluisi yksinomaan tämän politiikan alaan SEUT 218 artiklan 6 kohdassa tarkoitettulla tavalla.
- 47 Kyseisen määräyksen tällaista tulkintaa ei voida hyväksyä.
- 48 SEUT 218 artiklan 6 kohdan sanamuodon mukaan neuvosto tosin tekee päätöksen kansainvälisen sopimuksen tekemisestä parlamentin hyväksynnän saatuaan tai tätä kuultuaan ”lukuun ottamatta tapauksia, joissa sopimus koskee yksinomaan [YUTP:tä]”.
- 49 Yksin tämän sanamuodon perusteella ei kuitenkaan voida katsoa, että tätä määräystä voitaisiin tulkita vain yhdellä tavalla.
- 50 Erityisesti siltä osin kuin kyse on sellaisen sopimuksen tekemistä koskevasta päätöksestä, jolla pyritään YUTP:n alaan kuuluvaan pääasialliseen tarkoitukseen, kyseisen sanamuodon perusteella ei voida todeta, kuten neuvosto väittää, että tällaisen päätöksen voitaisiin katsoa ”koskevan yksinomaan [YUTP:tä]” pelkästään siitä syystä, että se perustuu tämän politiikan alaan kuuluvaan aineelliseen oikeusperustaan muut aineelliset oikeusperustat poislukien, eikä, kuten parlamentti väittää, tämän päätöksen pidä katsoa koskevan myös muita unionin oikeuden aloja sen sellaisten liitännäisten tarkoitusten vuoksi, jotka ovat muita kuin YUTP:n alaan kuuluva pääasiallinen tarkoitus.
- 51 Näissä olosuhteissa on palautettava mieleen, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan unionin oikeuden säännöksen tai määräyksen tulkittamisessa on otettava huomioon paitsi sen sanamuoto myös sillä tavoitellut päämäärät ja asiayhteys, johon se kuuluu (ks. vastaavasti tuomio Klarenberg, C-466/07, EU:C:2009:85, 37 kohta ja tuomio Koushkaki, C-84/12, EU:C:2013:862, 34 kohta).
- 52 SEUT 218 artiklan tavoitteista on todettava, että Lissabonin sopimuksen voimaantulon jälkeen tässä artiklassa määrätään selvyden, johdonmukaisuuden ja rationalisoinnin vaatimusten täyttämiseksi nyt yhtenäistetystä ja yleisesti sovellettavasta menettelystä siltä osin kuin kyse on sellaisista kansainvälisistä sopimuksista neuvottelemisesta ja niiden tekemisestä, jotka unioni on toimivaltainen tekemään toimialoillaan, mukaan lukien YUTP, lukuun ottamatta tapauksia, joissa perussopimuksissa määrätään erityismenettelyistä.
- 53 Tässä menettelyssä on kuitenkin juuri sen yleisen luonteen vuoksi otettava huomioon ne erityisominaisuudet, joita perussopimuksissa määrätään kunkin unionin toimialan osalta, erityisesti siltä osin kuin kyse on toimielinten toimivallasta.
- 54 Tältä osin on todettava, että näiden erityisominaisuuksien huomioon ottamiseksi SEUT 218 artiklan 6 kohtaan sisältyy kolme erityyppistä menettelyä kansainvälisen sopimuksen tekemiseksi, ja niissä kaikissa parlamentille annetaan erilainen rooli. Tätä toimielintä voidaan pyytää hyväksymään sopimuksen tekeminen, sitä voidaan pelkästään kuulla tältä osin, tai se voidaan myös jättää sopimuksen tekemistä koskevan menettelyn ulkopuolelle sanotun kuitenkin rajoittamatta sen oikeutta siihen, että sille tiedotetaan välittömästi ja täysimääräisesti menettelyn kaikissa vaiheissa SEUT 218 artiklan 10 kohdan mukaan.
- 55 Kuten erityisesti SEUT 218 artiklan 6 kohdan toisen alakohdan a alakohdan v alakohdasta voidaan päätellä, tällä erotuksella on tarkoitus ilmentää ulkoisella tasolla sitä toimielinten toimivallan jakoa, jota sovelletaan sisäisellä tasolla. Lissabonin sopimuksessa edellytettiin yhtäältä sitä, että parlamentti hyväksyy kansainvälisen sopimuksen tekemisen nimenomaan niiden sopimusten osalta, jotka kattavat

aloja, joihin sisäisellä tasolla sovelletaan SEUT 294 artiklan mukaista tavallista lainsäätämisyjärjestystä tai erityistä lainsäätämisyjärjestystä, ja viimeksi mainitun osalta ainoastaan silloin, kun edellytetään parlamentin hyväksyntää. Toisaalta tämän toimituksen osallistuminen tällaisen sopimuksen tekemiseen on poissuljettu vain silloin, kun sopimus koskee yksinomaan YUTP:tä, jonka puitteissa Lissabonin sopimuksessa parlamentille on annettu rajallinen rooli (ks. vastaavasti tuomio parlamentti v. neuvosto, EU:C:2012:472, 82 kohta).

- 56 Kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 30–32 kohdassa, SEUT 218 artiklan 6 kohdassa muodostetaan symmetria unionin sisäisten toimien antamismenettelyjen ja kansainvälisten sopimusten hyväksymismenettelyjen välillä sen takaamiseksi, että suhteessa tiettyyn alaan parlamentilla ja neuvostolla on sama toimivalta, perussopimuksissa vahvistettua toimielinten välistä tasapainoa kunnioittaen.
- 57 Näin ollen juuri sen valvomiseksi, että tätä symmetriaa tosiasiallisesti noudatetaan, unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä muodostettu sääntö, jonka mukaan toimen aineellinen oikeusperusta ratkaisee toimen antamiseksi noudatettavat menettelyt (ks. tuomio parlamentti v. neuvosto, EU:C:2012:472, 80 kohta), pätee paitsi sisäisen toimen antamista varten vahvistettujen menettelyjen osalta myös niiden menettelyjen osalta, joita sovelletaan kansainvälisten sopimusten tekemiseen.
- 58 Näin ollen SEUT 218 artiklan mukaisessa kansainvälisen sopimuksen tekemistä koskevassa menettelyssä on katsottava, että tämän sopimuksen tekemistä koskevan päätöksen aineellinen oikeusperusta määrittää, minkätyyppistä menettelyä tämän määräyksen 6 kohdan nojalla sovelletaan.
- 59 Erityisesti silloin, kun kyseessä olevan sopimuksen tekeminen perustuu pätevästi yksinomaan YUTP:n alaan kuuluvaan aineelliseen oikeusperustaan, sovelletaan SEUT 218 artiklan 6 kohdan toisen alakohdan alkuosassa tarkoitettua menettelyä.
- 60 Tällainen tulkinta on sitäkin perustellumpi, kun otetaan huomioon oikeusvarmuuteen liittyvät vaatimukset. Kun tässä tulkinnassa ankkuroidaan menettelyllinen oikeusperusta toimen aineelliseen oikeusperustaan, siinä mahdollistetaan sovellettavan menettelyn määrittäminen objektiivisten seikkojen perusteella, jotka voivat olla tuomioistuimen suorittaman valvonnan kohteena, kuten edellä 43 kohdassa on todettu. Näin varmistetaan lisäksi toimen oikeusperustojen valinnan johdonmukaisuus. Parlamentin puolustamasta tulkinnasta sen sijaan seuraisi, että tähän valintaan liittyisi tietynasteista epävarmuutta ja epä johdonmukaisuutta, koska sen perusteella voitaisiin päätyä soveltamaan eri menettelyjä sellaisiin unionin oikeuden toimiin, jotka perustuvat yhteen ja samaan aineelliseen oikeusperustaan.
- 61 Lisäksi myöskään asiayhteyden, johon kyseessä oleva määräys kuuluu, nojalla ei voida oikeuttaa erilaista tulkintaa. Erityisesti kun otetaan huomioon SEUT 218 artiklan tavoitteet, se parlamentin esittämä seikka, että SEUT 218 artiklan 3 kohta viittaa sopimukseen, jotka koskevat ”yksinomaan tai pääasiassa” YUTP:tä, kun taas saman artiklan 6 kohdassa mainitaan vain sopimukset, jotka koskevat ”yksinomaan” YUTP:tä, ei voi olla perusteena parlamentin esittämälle viimeksi mainitun määräyksen tulkinnalle. Nämä kaksi kohtaa liittyvät lisäksi eri tilanteisiin. SEUT 218 artiklan 3 kohdassa täsmennetään, millä elimellä on toimivalta esittää neuvostolle suosituksia näiden sopimusten neuvottelumenettelyissä, joten se sijoittuu kansainvälisen sopimuksen tekemistä edeltävään vaiheeseen, kun taas saman artiklan 6 kohta koskee neuvoston päätöstä tällaisten sopimusten tekemisestä.
- 62 Näin ollen riidanalainen päätös voitiin tehdä ilman parlamentin hyväksyntää tai kuulemista.
- 63 Tästä seuraa, että ensimmäinen kanneperuste on perusteeton.

Toinen kanneperuste, jonka mukaan SEUT 218 artiklan 10 kohtaa on rikottu

Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat

- 64 Parlamentti väittää toisessa kanneperusteessaan, että koska neuvosto ei tiedottanut sille ”välittömästi ja täysimääräisesti” EU–Mauritius-sopimuksen neuvottelun ja tekemisen kaikissa vaiheissa, se rikkoi SEUT 218 artiklan 10 kohtaa, jota sovelletaan kaikkiin unionin tekemiin sopimuksiin, myös YUTP:n alaan kuuluviin.
- 65 Erityisesti parlamentille ei sen mukaan tiedotettu välittömästi, koska neuvosto lähetti sille riidanalaisen päätöksen ja EU–Mauritius-sopimuksen tekstit vasta 17.10.2011 eli yli kolme kuukautta 12.7.2011 tapahtuneen päätöksen tekemisen ja 14.7.2011 tapahtuneen kyseisen sopimuksen allekirjoittamisen jälkeen sekä 17 päivää sen jälkeen, kun ne oli julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä.
- 66 Neuvosto, jonka väitteitä pääasiallisesti tukevat Tšekin tasavalta, Ranskan tasavalta, Ruotsin kuningaskunta ja Yhdistynyt kuningaskunta, esittää ensisijaisesti, että toinen kanneperuste on jätettävä tutkimatta. Se katsoo, että koska riidanalainen päätös kuuluu yksinomaan YUTP:n alaan, unionin tuomioistuimella ei ole toimivaltaa lausua sen laillisuudesta, kun otetaan huomioon SEU 24 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan viimeinen virke ja SEUT 275 artikla.
- 67 Neuvosto katsoo toissijaisesti, että tämä kanneperuste on perusteeton, koska parlamentille tosiasiallisesti tiedotettiin asianmukaisesti. Erityisesti ajanjakso, jonka kuluessa parlamentille tiedotettiin riidanalaisesta päätöksestä, on, vaikkakin hieman tavanomaista pidempi, edelleen kohtuullinen, kun otetaan huomioon myös, että siihen sisältyi kesätauko.
- 68 Parlamentti toteaa unionin tuomioistuimen toimivallasta, että SEU 24 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa se suljetaan pois vain YUTP:hen liittyvien erityisten määräysten osalta, jotka sisältyvät EU-sopimuksen V osaston 2 lukuun, eikä SEUT 218 artiklan 10 kohdan osalta, jota toisen kanneperusteen mukaan on rikottu.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

- 69 Ensiksi siitä, onko unionin tuomioistuin toimivaltainen lausumaan toisesta kanneperusteesta, on muistutettava, että kuten neuvosto toteaa, SEU 24 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan viimeisestä virkkeestä ja SEUT 275 artiklan ensimmäisestä kohdasta seuraa, että unionin tuomioistuimella ei lähtökohtaisesti ole toimivaltaa YUTP:tä koskevien määräysten eikä niiden nojalla annettujen toimien osalta.
- 70 Mainituissa 24 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan viimeisessä virkkeessä ja 275 artiklan ensimmäisessä kohdassa esitetään kuitenkin poikkeus säännöstä, joka koskee yleistä toimivaltaa, joka SEU 19 artiklassa annetaan unionin tuomioistuimelle sen turvaamiseksi, että perussopimusten tulkinnassa ja soveltamisessa noudatetaan lakia, ja niitä on näin ollen tulkittava suppeasti.
- 71 Käsiteltävässä asiassa on todettava, että vaikka riidanalainen päätös tehtiin yhden ainoan YUTP:hen kuuluvan aineellisen oikeusperustan eli SEU 37 artiklan nojalla, kyseisen päätöksen johdanto-osasta käy ilmi, että sen menettelyllinen oikeusperusta on SEUT 218 artiklan 5 ja 6 kohta, joissa määrätään kansainvälisten sopimusten allekirjoittamista ja tekemistä koskevasta menettelystä.
- 72 Kuten edellä 52 kohdassa on täsmennetty, SEUT 218 artiklassa tarkoitettu menettely on yleisesti sovellettava, ja sitä on näin ollen tarkoitus soveltaa lähtökohtaisesti kaikkiin unionin neuvottelemiin ja tekemiin kansainvälisiin sopimuksiin kaikilla unionin toimialoilla, myös YUTP:n alalla, jota ei, toisin kuin muita aloja, koske mikään erityinen menettely.

- 73 Näin ollen ei voida väittää, että SEU 24 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan viimeisessä virkkeessä ja SEUT 275 artiklassa tarkoitettu unionin tuomioistuimen toimivallan poikkeuksellinen rajoitus ulottuisi niin pitkälle, että poissuljettaisiin unionin tuomioistuimen toimivalta tulkita ja soveltaa SEUT 218 artiklan kaltaista määräystä, joka ei kuulu YUTP:n alaan, vaikka siinä määrätään menettelystä, jonka perusteella YUTP:hen kuuluva toimi on annettu.
- 74 Unionin tuomioistuimella on siis toimivalta lausua toisesta kanneperusteesta.
- 75 Siitä, onko tämä peruste perusteltu, on todettava, että SEUT 218 artiklan 10 kohdassa määrätään, että parlamentille ”tiedotetaan välittömästi ja täysimääräisesti” kansainvälisten sopimusten neuvottelemista ja tekemistä koskevan menettelyn, josta määrätään tässä artiklassa, ”kaikissa vaiheissa”.
- 76 On todettava, että käsiteltävässä asiassa parlamentille ei kuitenkaan tiedotettu välittömästi EU–Mauritius-sopimuksen neuvottelemista ja tekemistä koskevien menettelyjen kaikissa vaiheissa.
- 77 Unionin tuomioistuimelle toimitetusta asiakirja-aineistosta käy ilmi, että sen jälkeen kun neuvosto oli ilmoittanut parlamentille neuvottelujen aloittamisesta, se ilmoitti riidanalaisen päätöksen tekemisestä ja kyseisen sopimuksen allekirjoittamisesta vasta kolme kuukautta myöhemmin ja 17 päivää sen jälkeen, kun ne oli julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä.
- 78 Tästä seuraa, että neuvosto on rikkonut SEUT 218 artiklan 10 kohtaa.
- 79 Tätä päätelmää ei horjuta neuvoston väite siitä, että riidanalainen päätös joka tapauksessa julkaistiin Euroopan unionin virallisessa lehdessä, joten parlamentti oli voinut saada siitä tiedon. Tästä julkaisemisesta määrätään SEUT 297 artiklassa ja se vastaa julkisuuteen liittyviä vaatimuksia, joita unionin toimilta edellytetään, jotta ne tulevat voimaan, kun taas SEUT 218 artiklan 10 kohtaan perustuva tiedottamisvaatimus on vahvistettu sen varmistamiseksi, että parlamentti voi suorittaa unionin ulkoisen toiminnan demokraattista valvontaa ja erityisemmin tarkistaa, että sen toimivaltaa kunnioitetaan juuri sopimuksen tekemistä koskevan päätöksen oikeusperustan valinnan seurauksena.
- 80 Siltä osin kuin lopuksi on kyse siitä, mitä seurauksia SEUT 218 artiklan 10 kohdan rikkomisella on riidanalaisen päätöksen pätevyteen, on todettava, että kyseisessä määräyksessä vahvistettu menettelysääntö on SEUT 263 artiklan toisessa kohdassa tarkoitettu olennainen menettelymääräys, jonka rikkominen on toimen, jota se rasittaa, kumoamisperuste.
- 81 Tämä sääntö on ilmaus demokraattisista periaatteista, joille unioni perustuu. Erityisesti unionin tuomioistuin on jo täsmentänyt, että parlamentin osallistuminen päätöksentekomenettelyyn ilmentää unionissa perustavanlaatuista demokratian periaatetta, jonka mukaan kansalaiset osallistuvat vallankäyttöön kansanedustuslaitoksen välityksellä (ks. vastaavasti tuomio Roquette Frères v. neuvosto, 138/79, EU:C:1980:249, 33 kohta ja tuomio parlamentti v. neuvosto, EU:C:2012:472, 81 kohta).
- 82 Tästä näkökulmasta Lissabonin sopimuksella kyseisen säännön merkitystä vielä korostettiin systemaattisella tasolla siten, että se sisällytettiin sopimukseen itsenäisenä määräyksenä, jota sovelletaan kaikkiin erityyppisiin menettelyihin, joista määrätään SEUT 218 artiklassa.
- 83 Kuten edellä 55 kohdassa on todettu, Lissabonin sopimuksella parlamentille YUTP:n alalla annettu rooli tosin on edelleen rajallinen.
- 84 Tästä toteamuksesta ei kuitenkaan voida päätellä, että parlamentilla ei, vaikka se onkin suljettu yksinomaan YUTP:tä koskevan sopimuksen neuvottelemista ja tekemistä koskevan menettelyn ulkopuolelle, olisi minkäänlaista tarkastusoikeutta tähän unionin politiikkaan nähden.

- 85 Päinvastoin SEUT 218 artiklan 10 kohdassa määrättyä tiedottamisvaatimusta sovelletaan juuri tässä tarkoituksessa kaikkiin menettelyihin, jotka koskevat kansainvälisen sopimuksen, myös yksinomaan YUTP:tä koskevien sopimusten, tekemistä.
- 86 Siltä osin kuin parlamentille ei ole SEUT 218 artiklan 10 kohdan mukaisesti tiedotettu välittömästi ja täysimääräisesti menettelyn kaikissa vaiheissa, myös sopimuksen tekemistä edeltäneessä vaiheessa, se ei voi käyttää sille perussopimuksissa YUTP:n alalla annettua tarkistusoikeuttaan eikä tarvittaessa esittää näkemystään siitä, mikä erityisesti on asianmukainen oikeusperusta, jolle kyseinen toimi on perustettava. Tämän tiedottamisvaatimuksen noudattamatta jättäminen haittaa näissä olosuhteissa edellytyksiä, joilla parlamentti voi hoitaa tehtäviään YUTP:n alalla, ja merkitsee tämän vuoksi olennaisen menettelymääräyksen rikkomista.
- 87 Näin ollen toinen kanneperuste on perusteltu, minkä vuoksi riidanalainen päätös on kumottava.

Riidanalaisen päätöksen vaikutusten voimassa pitäminen

- 88 Sekä parlamentti että neuvosto samoin kuin useimmat väliintulijoina olevista jäsenvaltioista vaativat unionin tuomioistuinta siinä tapauksessa, että se kumoaa riidanalaisen päätöksen, pitämään päätöksen vaikutukset voimassa siihen asti, kunnes se on korvattu.
- 89 SEUT 264 artiklan toisen kohdan mukaan unionin tuomioistuin voi tarpeellisiksi katsomissaan tapauksissa todeta, miltä osin kumotun toimen vaikutuksia on pidettävä pysyvinä.
- 90 On myönnettävä, että riidanalaisen päätöksen kumoaminen ilman sen vaikutusten pitämistä voimassa olisi omiaan estämään EU–Mauritius-sopimuksen perusteella suoritettavien operaatioiden toteuttamisen ja erityisesti EUNAVFORin kiinni ottamia merirosvouksesta epäiltyjä koskevien syytetoimien ja oikeudenkäyntien täyden tehokkuuden.
- 91 Näin ollen unionin tuomioistuimen on käytettävä sille SEUT 264 artiklan toisessa kohdassa annettua valtaa ja pidettävä riidanalaisen päätöksen, joka julistetaan tässä tuomiossa kumotuksi, vaikutukset voimassa.

Oikeudenkäyntikulut

- 92 Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 138 artiklan 1 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Saman artiklan 3 kohdassa määrätään kuitenkin, että jos asiassa osa vaatimuksista ratkaistaan toisen asianosaisen ja osa toisen asianosaisen hyväksi, kukin asianosainen vastaa omista kuluistaan.
- 93 Koska parlamentti ja neuvosto ovat kumpikin hävinneet käsiteltävänä olevan asian osittain, on määrättävä, että ne vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan.
- 94 Työjärjestyksen 140 artiklan 1 kohdan mukaisesti asiassa väliintulijoina olleet jäsenvaltiot ja toimielimet vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (suuri jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

- 1) Merirosvouksesta epäiltyjen ja sen johdosta takavarikoidun omaisuuden siirtämistä Euroopan unionin johtamilta merivoimilta Mauritiuksen tasavallan huostaan sekä merirosvouksesta epäiltyjen kohtelua siirron jälkeen koskevista edellytyksistä tehdyn Euroopan unionin ja Mauritiuksen tasavallan välisen sopimuksen allekirjoittamisesta ja tekemisestä 12.7.2011 tehty neuvoston päätös 2011/640/YUTP kumotaan.**

- 2) **Päätöksen 2011/640 vaikutukset pidetään voimassa.**
- 3) **Euroopan parlamentti ja Euroopan unionin neuvosto vastaavat kumpikin omista oikeudenkäyntikuluistaan.**
- 4) **Tšekin tasavalta, Ranskan tasavalta, Italian tasavalta, Ruotsin kuningaskunta, Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta sekä Euroopan komissio vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan.**

Allekirjoitukset